

Metaalbewerking en metaalektro

UIT DE PRAKTIJK

Ontwikkelaars Verbetercheck nemen suggesties serieus

Neopost Technologies in Drachten is gespecialiseerd in machines voor het inpakken van post. Het bedrijf heeft ook een productieafdeling, waar onder meer zeefdrukken worden gemaakt en waar lijmen en oplosmiddelen worden gebruikt. Ruiter: "De brancheorganisatie heeft via de mail bedrijven benaderd of ze wilden deelnemen aan een klankbordgroep voor de Verbetercheck Oplosmiddelen. Het leek ons een goed idee. Je zit dan dicht bij het vuur en hebt meer mogelijkheden om datgene in de check te laten opnemen waar jij iets aan hebt."

Regelmatig waren er bijeenkomsten tussen de klankbordgroep en de ontwikkelaars van de Verbetercheck. "Die verliepen uitstekend. Onze suggesties namen ze altijd serieus. Wij konden aangeven wie de gebruikers zouden worden en welke gegevens voor hen belangrijk waren om mee te kunnen werken. Die suggesties pakten de softwareontwikkelaars steeds goed op."

Over de uiteindelijke Verbetercheck Oplosmiddelen is Ruiter tevreden. "Je kunt allerlei werksituaties invoeren. Via stoplichten wordt aangegeven of ze voldoen aan de regels. Staat het stoplicht op rood, dan worden er maatregelen aangeboden om de werksituatie te verbeteren. Deze Verbetercheck denkt echt met je mee."

RESULTATEN

Gebleden is dat binnen de metaalektro nog te weinig kennis is over veilig werken met gevaarlijke stoffen. Er is behoefte aan een praktisch beoordelings- en beheersinstrument voor het werken met gevaarlijke stoffen. Hier is binnen het VASst-traject aan gewerkt. Belangrijkste instrumenten:

Verbetercheck

Dit instrument stelt een bedrijf in staat om een goede beoordeling te maken van de maatregelen die nodig zijn om de (mogelijke) blootstelling te elimineren dan wel binnen aanvaardbare grenzen te houden.

De campagne heeft drie speerpunten: lasrook, schadelijk geluid en oplosmiddelen. De campagne biedt ook ondersteuning, bijvoorbeeld via Verbetercoaches, een Vebeterlijn en een forum.

Campagne

De campagne '5 X Beter, werken is gezond' is een gezamenlijk product van werkgeversorganisaties en vakbonden in de metaalbewerking en metaalektro.

Website

Op de website 5xbeter.nl staat ondermeer informatie over de hulpmiddelen RI&E Metaalbewerking en PIMEX.

Partners in het project

ROM (Raad van Overleg Metaalektro)
Koninklijke Metaalunie
Vereniging FME-CWM
FNV Bondgenoten
De Unie, Vakbond voor Industrie en Dienstverlening
CNV Bedrijvenbond

FME-CWM is een werkgeversorganisatie voor de metaal- kunststof- elektronica-, elektrotechnische industrie en aanverwante sectoren.

Contactpersoon: D.J. Meijer: telefoon: 030 605 33 44, e-mail: meijer@metaalunie.nl

MEER INFORMATIE

www.5xbeter.nl
www.blootstellingsbeoordeling.nl

"Coaches leren de bedrijven te werken met de Verbetercheck. Als zij nieuwe wensen en toepassingen constateren, koppelen zij dat terug en kunnen wij daarmee aan de slag."

Kees Le Blansch

Verbetercheck geeft inzicht in risico's en reikt oplossingen aan

Hoe controleer je als metaalbedrijf zonder metingen dat de arbeidsomstandigheden rond oplosmiddelen in orde zijn? Door gebruik te maken van de **Verbetercheck Oplosmiddelen**, een instrument van het **VAS**t-programma. De ontwikkeling hiervan is vergevorderd en de verwachting is dat hij in 2008 ter beschikking komt.

De deelname aan het **VAS**t-traject van de metaalbewerking en metaalektro is via een omweg verlopen. In 2003 slaagde de metaalsector er niet in om tot een Arboconvenant te komen. In 2005 sloegen vakbonden en werkgevers alsnog de handen ineen en besloten zij voor drie onderdelen uit het Arboconvenant instrumenten te ontwikkelen: lasrook, schadelijk geluid en oplosmiddelen. Het laatste onderdeel werd ondergebracht bij **VAS**t. Partijen deden een beroep op **Kees Le Blansch** van onderzoeks- en adviesbureau **KLB** voor begeleiding van de realisatie van het programma.

Digitaal

De sector besloot een Praktijkrichtlijn Oplosmiddelen op te stellen, zoals ook was gebeurd bij lasrook. Voor lasrook was de richtlijn eerst op papier opgesteld en later vertaald naar een digitale **Verbetercheck**. Voor oplosmiddelen werd besloten om de papieren fase over te slaan en direct een digitaal instrument te ontwikkelen. Le Blansch: "Afgesproken werd om de **VAS**t-subsidie in te zetten voor medefinanciering van de ontwikkeling, invoering en het up-to-date houden van de **Verbetercheck**. De branche financiert verder het actieplan, de publiciteitscampagne, de verbetertrajecten en de productendatabase." De **Verbetercheck** gaat verder dan een branchespecifieke Stoffenmanager, aldus Le Blansch. "Deze maakt daar ook onderdeel van uit, maar daarnaast zijn er goede praktijken in opgenomen en een beoordelingssystematiek voor ventilatie." Voor het opstellen van de **Verbetercheck** zijn diverse bedrijven bezocht. Hierbij werden de werkzaamheden en de maatregelen om blootstellingen te beperken geïnventariseerd. Ook werd gevraagd aan welke eisen een digitaal instrument volgens hen moet voldoen. "Tegelijkertijd hebben

wij goede praktijken geselecteerd voor onze **Verbetercheck**, die wij hierin konden onderbrengen." De **AWARE**-systematiek is belangrijk voor de metaalsector en is ook opgenomen in de **Verbetercheck**. **AWARE** staat voor Adequate Warning and Air Requirement en laat in één oogopslag de mogelijke risico's van een product zien. "Met al deze gegevens hebben wij een functioneel ontwerp voor de **Verbetercheck** opgesteld en dit getest in verschillende bedrijven."

Productdatabase

De **Verbetercheck** maakt achter de schermen gebruik van interactieve tools, aldus Le Blansch. "Is het een standaardwerkproces, dan kan een ondernemer bij de goede praktijken terecht. In een situatie dat er bijvoorbeeld handmatig gespoten moet worden, kan een ondernemer de gebruikte middelen, de ruimte en de ventilatie handmatig invoeren in de **Verbetercheck**. Wij werken met een stoplichtensysteem. Staat alles op groen, dan is het goed en bij rood wordt aangegeven wat er verbeterd moet worden en welke maatregelen kunnen helpen."

Een hindernis die nog genomen moet worden, is het vullen van de productdatabase. Om deze volledig te maken zijn productgegevens van bijvoorbeeld de verffabrikanten nodig. "Voorlopig beschikken wij alleen over de papieren **VIB**'s, de veiligheidsinformatiebladen. De verffabrikanten zijn wat afhoudend om digitaal aan te geven welke stoffen zij in hun verf gebruiken. Daarom zorgt de metaalsector voorlopig zelf voor het vullen van de productdatabase."

Verbetercoaches

De **Verbetercheck** Oplosmiddelen is in 2008 gereed, maar ondertussen zijn er diverse trajecten ingezet om hieraan publiciteit te geven. "Er is de campagne, gericht op diverse arbo-onderdelen, lasrook, oplosmiddelen en geluid: '5 x beter, werken is gezond'. Ieder halfjaar staat een ander arboaspect centraal. Bij het onderdeel oplosmiddelen besteden wij aandacht aan de **Verbetercheck** Oplosmiddelen."

Voor de borging heeft de sector vijf 'verbetercoaches' aangesteld die bij bedrijven die daarom vragen, langsgaan om hen te leren omgaan met het instrument. "Dat werkt twee kanten op: zij leren de bedrijven in de sector om ermee te werken, en als de coaches nieuwe wensen en toepassingen constateren, koppelen ze die terug en kunnen wij daarmee aan de slag."

Volgens Le Blansch was de sector ook zonder overheidssteun wel begonnen met de ontwikkeling van de **Verbetercheck**. "Doordat de overheid bereid was hieraan financieel bij te dragen, voelde de branche zich echter gesteund bij haar inzet, en dat heeft de relaties sterk verbeterd."

UIT DE PRAKTIJK

Goed dat coaches **Verbetercheck** toelichten

Koni in Oud-Beijerland (550 medewerkers) is gespecialiseerd in schokdempers. Theo Bervoets, chemisch process engineer, heeft deelgenomen aan de klankbordgroep voor de **Verbetercheck**. "Ik ben lid van de ondernemingsraad en actief in de vakbond en vond dat er te weinig kennis was over oplosmiddelen in de metaalektro. Toen het een onderdeel werd van het '5 x beter'-project wilde ik graag meedoen. Leveranciers en werkgevers verstrekken niet altijd de juiste informatie aan de medewerkers, veelal uit onwetendheid of gebrek aan tijd om iets te zoeken."

Bervoets werd een van de testers van de **Verbetercheck**. "Ik merkte dat het lastig was om door de menu's heen te komen en dat de aanbevelingen – om een situatie te verbeteren – soms onduidelijk waren. Naar deze kritiek werd geluisterd, want de **Verbetercheck** moet echt laagdrempelig en informatief zijn." Bervoets denkt dat de **check** een succes kan worden. "Wel vind ik het goed dat verbetercoaches bij bedrijven langsgaan om de kneepjes van de **Verbetercheck** toe te lichten." Daarnaast moet er veel bekendheid aan het instrument worden gegeven. "Bedrijven moeten de **Verbetercheck** kennen en deze gemakkelijk kunnen vinden via internet. Het is dus ook belangrijk dat deze hoog in Google komt."

